

BOLS VERKSAMHETSRAPPORT 2006/2007

BAKGRUND

Intresseanmälan

Mälardalens högskola, MDH, sände i juni 2006 in en intresseanmälan till Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning, NSHU, om att samordna ett så kallat Bolognanätverk inom hälsa och vård. Idén var att skapa ett brett nätverk som kunde komplettera det redan existerande Nationellt forum för sjuksköterske- och specialistsjuksköterskeutbildningar. Detta informella samrådsforum brukar träffas två gånger om året på Arlanda konferens för information och dialog. Någon verksamhet mellan träffarna finns inte och arrangörskapet delas i form av en stafett. MDH föreslog därför att ett Bolognanätverk borde kunna fylla en funktion för att initiera en nationell dialog bland annat genom att utse kontaktpersoner på berörda lärosäten, utveckla en webbsida med dialogplats, skapa kontinuitet bland de som samordnar nätverket och arrangera nationella konferenser för att skapa samsyn inom ämnesområdet.

Även Umeå universitet lämnade in en intresseanmälan för att driva Bolognafrågor dock enbart för specialistsjuksköterskeutbildningarna. Båda intresseanmälningarna fick bifall med kommentaren att de borde samordnas. I NSHU:s beslut från oktober 2006 framgår att MDH utsetts till samordnande lärosäte. Strax för jul 2006 återtog Umeå universitet sin intresseanmälan.

Avtal mellan NSHU och MDH

I oktober 2006 uppdrog NSHU till MDH att via nätverket "Sjuksköterske- och specialistsjuksköterskeutbildningar" genomföra arbetet med den nya utbildnings- och examensstrukturen inom huvudområdet under tiden 1 november 2006 – 1 november 2007. Finansiellt stöd från NSHU utgick på 900 000 SEK exkl. moms. Projektiden förlängdes med två månader till 31 december 2007 enligt ett beslut taget av NSHU:s generaldirektör den 10 oktober, detta efter en framställan från nätverket.

NÄTVERKETS STRUKTUR

Koordinator

Universitetsadjunkt Åke Lennander har fungerat som koordinator i nätverket. Resurser motsvarande 30 % arbetstid vid Mälardalens högskola har disponerats för uppdraget. Stöd och dialogpartner för koordinatören har under processen funnits på MDH bl. a. med PIL (Centrum för pedagogik, IKT och lärande), universitetslektor Bengt Wramner (ordförande i Konsortiet för akademisk folkhälsoutbildning, ett Bolognanätverk) och studievägledare Sara Almgren.

Kontaktpersoner och deltagande lärosäten

Samtliga 26 lärosäten inbjöds i januari 2007 att utse kontaktpersoner och samtidigt inviterades kontaktpersonerna till nätverkets upptaksmöte den 9 februari. Efter upptaksmötet omfattade nätverket 18 lärosäten samt två

organisationsrepresentanter, en från Svensk sjuksköterskeförening och en representant från NSHU. Till nätverkets andra konferens i oktober inbjöds särskilt de lärosäten som inte deltagit tidigare och från sju av dessa anmälde sig deltagare. Därmed kom nätverkets verksamhet att omfatta 25 av 26 lärosäten som alla ger sjuksköterske- respektive specialistjuksköterskeprogram.

Följande lärosäten har deltagit i nätverket;

Ersta Sköndal högskola	Blekinge Tekniska Högskola
Göteborgs universitet	Hälsö högskolan Jönköping
Högskolan Dalarna	Högskolan i Borås
Högskolan i Gävle	Högskolan i Halmstad
Högskolan i Kalmar	Högskolan i Kristianstad
Högskolan Väst	Karlstads universitet
Karolinska institutet	Linköpings universitet
Luleå tekniska universitet	Lunds universitet
Malmö högskola	Mittuniversitetet
Mälardalens högskola	Röda Korsets Högskola
Sophiahemmet Högskola	Umeå universitet
Uppsala universitet	Växjö universitet
Örebro universitet	

Hemsidan

<http://bols.nshu.se>

Här presenteras nätverkets syfte och organisatoriska struktur med styrgrupp och kontaktpersoner. BOLS senaste konferens finns dokumenterad med program, presentationer och uttalande. Vidare finns här länkar och rapporter. Bland rapporterna finns två enkätsammanställningar varav en rör specialistutbildningarna och den andra rör betygssystem vid svenska sjuksköterskeutbildningar.

Det diskussionsforum som NSHU:s webb tillhandahåller har tyvärr av olika skäl inte kommit i bruk i nätverket. Systemet med registrering av användarna i förväg är alldeles för krångligt. Ett försök att istället hålla diskussionsforumet helt öppet gjordes men då fick vi efter två veckor fullt med oönskat skräpmejl varefter diskussionsforumet låstes av NSHU.

Styrgruppen

En styrgrupp bildades efter upptaktsmötet i februari med representanter från fyra lärosäten. Sammansättningen av styrgruppen diskuterades på upptaktsmötet och tanken var att deltagarna skulle ha förankring på såväl stora som små lärosäten med spridning i landet. Syftet med gruppen var att vara bollplank och ge koordinatör återkoppling på de aktiviteter som planeras eller bedrivs av nätverket BOLS.

Deltagarna nominerades på upptaktsmötet och efter att respektive lärosäten godkänt de nya uppdragen kom styrgruppen att få följande sammansättning: universitetsadjunkt Åke Lennander, Mälardalens högskola; universitetsadjunkt Maud Lundbäck, Luleå tekniska universitet; universitetsadjunkt Monica Moene, Göteborgs universitet; studierektor Christina Måhlén, som alternerat med universitetsadjunkt MarieLouise Strand, Högskolan i Kalmar samt FOU-handläggare Gerthrud Östlinder, Svensk sjuksköterskeförening. Gruppen har under verksamhetsperioden haft fyra heldagsmöten i Stockholm.

Konferenser

Ett *upptaktsmöte* anordnades den 9 februari 2007 på Arlanda konferens dit alla 26 lärosäten inbjöds att skicka en eller två kontaktpersoner. 31 deltagare kom från 17 lärosäten (ytterligare ett lärosäte anmälde kontaktpersoner) och från NSHU och Svensk sjuksköterskeförening. Studenter inbjöds också och nätverket utlovade finansiering av max fem studenters resekostnader. Fyra studenter deltog från Ersta Sköndal, Mälardalens högskola och Luleå tekniska universitets studentkår. Studenterna deltog aktivt i diskussionerna. Konferensen startade med korta inledningar om huvudområdet, Bolognanätverkets uppgift, behörighetskrav till specialistsjuksköterskeprogrammen samt om att införa sju gradigt betygssystem. Därefter följde smågruppdiskussioner utifrån följande frågor: Vilka likheter och olikheter finns eller har uppstått i våra program? Vilka problem kan uppstå när det gäller att underlätta studentrörligheten? Hur kan ett nätverk stimulera till dialog kring Bolognafrågorna? Hur kan en hemsida fungera? Hur bör det fortsatta nätverksarbetet se ut? Vid eftermiddagens återsamling visade det sig att de flesta grupperna fastnat i Bolognafrågorna och diskuterat olikheter mellan våra program. Synpunkter på nätverkets fortsatta arbete framfördes inte men däremot nominerades deltagare till en styrgrupp.

Dagen avslutades med en paneldiskussion där panelen bestod av en universitetslektor i reproduktiv och perinatal hälsa med uppdrag som Bolognasamordnare, en lektor i historia tillika svensk representant i Tuningprojektet samt en FOU-handläggare på Svensk sjuksköterskeförening. ECTS-betygsskalan, studentrörligheten, behörigheten till specialistutbildningarna, behovet av nationellt samarbete, specialistsjuksköterskeexamen eller magisterexamen eller båda samt jämförbara utbildningar och internationell rörlighet diskuterades. Paneldiskussionen utvärderades mycket positivt.

BOLS-nätverket arrangerade även en *nationell Bolognakonferens* med rubriken: *Vad kan vi bli överens om? HSV-utvärderingen i ljuset av högskolereformen 2007*. Den ägde rum den 29 – 30 oktober 2007 på Gällöfsta konferens, Kungsängen med program från lunch till lunch. 57 deltagare anslöt från 23 lärosäten varav två studenter. Syftet med konferensen var att påbörja en dialog om Bolognaprocessens införande har gynnat studentrörligheten samt att försöka nå fram till konsensus inom några strategiska områden. Därför gavs mycket utrymme för diskussioner.

Huvudtalare var professor P. O. Sandman, UMU, som talade om *Nödvärdigt utvecklingsarbete och läxa för Sveriges sjuksköterskeprogram* där han gav exempel från Umeå universitet som blivit underkänt i HSV:s utvärdering. Den andra huvudtalaren Sirkka-Liisa Ekman, KI, föreläste om *Vad innebär god kvalitet för specialistsjuksköterskeprogrammen?* Hon pekade bl. a. på att HSV-utvärderingen visade att det är för låg nivå i den verksamhetsförlagda utbildningen, handledare kan ha lägre formell kompetens än studenterna och även lärarkompetensen har brister med för få disputerade med relevant inriktning.

Claes Lundin, SLU, berättade om Bolognaarbetet där och vi kunde se flera paralleller med våra utbildningsprogram. Marja Kaunonen, docent vid Tammerfors universitet, rapporterade från arbetet i Tuningprojektets arbetsgrupp för Nursing. Karin Johansson, LTU, presenterade ett projekt där fem lärosäten samverkar kring specialistsjuksköterskeutbildning i vård av äldre via nätbaserad distansutbildning.

Från att tidigare ha varit svårt att rekrytera till så har man nu fler sökande än det finns platser. Einar Lauritzen, Uppsala universitets studerandebyrå, presenterade ett projekt med syfte att underlätta studenttrörligheten. Petra Lilja Andersson föreläste om studenternas väg genom sjuksköterskeprogrammet, vilket hon analyserat i sin avhandling.

Båda dagarna arbetade vi i grupper och diskuterade vilka strategiska områden där det var viktigast att nå konsensus för att främja studenttrörlighet. Konferensen kunde till sist enas om tre områden som de allra viktigaste där vi behöver nå konsensus; nämligen huvudområdets benämning, omfattning, innehåll och progression; den verksamhetsförlagda utbildningen – kvalitetskriterier, omfattning, handledarkompetens etc. samt behörigheten för antagning till specialistutbildningarna. Ett uttalande antogs som publicerades i några professionstidskrifter. Konferensen utvärderades positivt, såväl muntligt som via mejl efteråt.

Inventering och analys av huvudområdet

Som en direkt fortsättning på Bolognakonferensen den 29 – 30 oktober har ett uppdrag från BOLS givits till docent Joakim Öhlén, Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet som ska genomföra en inventering och analys av huvudområdet i sjuksköterske- och specialistsjuksköterskeprogrammen. Ett avtal upprättades mellan Akademien för hälsa, vård och välfärd vid Mälardalens högskola och Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet som ansvarar för genomförandet. Enligt avtalet ska analysen omfatta huvudområdets benämning, omfattning, innehåll och progression i sjuksköterskeprogrammen och i specialistutbildningarna. Redovisning sker i form av en skriftlig rapport som presenteras på konferensen *Omvårdnad som akademiskt ämne* som arrangeras i maj 2008 av Svensk sjuksköterskeförening.

Enkätundersökningar

Två angelägna enkätundersökningar har genomförts under 2007 och de finns båda tillgängliga på BOLS hemsida. Den ena undersökningen gjorde Lena German Miller, Karlstads universitet. Hon tillfrågade samtliga lärosäten om behörigheten till specialistsjuksköterskeprogrammen, omfattningen av det självständiga arbetet liksom vilka examina som gavs. Bland annat visade undersökningen att det råder stora skillnader i behörighetskraven för tillträde till utbildningar på avancerad nivå. Den andra enkätundersökningen handlade om betygssystemen vid elva svenska sjuksköterskeprogram och den gjordes av Iris Hübinette, Uppsala universitet. Tre olika betygssystem fanns bland dessa elva program. Tvågradigt betyg användes av sex lärosäten, tregradigt av fyra och sjugradigt håller på att införas på ett lärosäte.

Medverkan från BOLS styrgrupp vid olika arrangemang, konferenser, etc.

- Medverkan av Åke Lennander med 30 minuters föredrag: *Information om Bolognanätverket*; vid Nationellt forum för Sjuksköterske- och specialistsjuksköterskeprogrammen, 1 december 2006, Arlanda konferens;
- Deltagande av Åke Lennander på Internationella programkontorets Bolognakonferens, *Bolognaprocessen i ett organisatoriskt perspektiv*, 1 – 2 februari 2007, Högskolan i Kristianstad;
- Medverkan av Åke Lennander med 10 minuters föredrag: *Bolognanätverket* vid Hälsohögskolan i Jönköping och Svensk sjuksköterskeförenings årliga konferens; *Samverkan och interprofessionellt lärande för utveckling och kvalitet - Verksamhetsförlagd utbildning i högskolans vårdutbildningar*, 21 november 2007, Jönköping;

- Medverkan av Monica Moene med 30 minuters föredrag: *Hur har vi i BOLS-nätverket arbetat?* vid Civilingenjörsnätverkets resultatredovisningsdag, Chalmers tekniska högskola, Göteborg, 23 november 2007;
- Deltagande av Åke Lennander & Monica Moene på *Workshop om utkast till rekommendationer för att underlätta studentrörligheten*, NSHU:s & SUHF:s nätverk för administrativa möjligheter och hinder för studenters rörlighet, 26 november 2007, Arlanda konferens;
- Medverkan av Monica Moene med 50 minuters föredrag: *Sammandrag av Nationell Bolognakonferens 29 – 30 oktober, Vad kan vi bli överens om? – HSV-utvärderingen i ljuset av högskolereformen 2007* vid Nationellt forum för Sjuksköterske- och specialistjuksköterskeprogrammen, 30 november 2007, Arlanda konferens;
- Medverkan av Åke Lennander, 30 minuters föredrag: *Rapport om Bolognanätverkets aktiviteter* vid Nationellt forum för Sjuksköterske- och specialistjuksköterskeprogrammen, 30 november 2007, Arlanda konferens;
- *Remissvar* till utbildningsdepartementet den 14 december 2007 angående promemoria om nedläggning av NSHU

SLUTSATSER

Vad har nätverket åstadkommit?

Två enkätundersökningar om betygssystem i elva sjuksköterskeprogram respektive centrala frågor för specialistutbildningarna (behörighet, självständigt arbete, examina) visar båda ett stort behov av nationell dialog och samordning. Båda undersökningarna skulle dessutom behöva upprepas för att bli mera heltäckande och antagligen också aktuellare eftersom fältet hela tiden förändras.

Uttalandet från BOLS konferens den 30 oktober 2007 känns centralt. Deltagarna enades om att lyfta fram tre strategiska områden som särskilt viktiga att nå någon form av nationell konsensus; nämligen

- Huvudområdets benämning, omfattning, innehåll och progression i sjuksköterskeprogrammet och specialistutbildningarna
- Verksamhetsförlagd utbildning – kvalitetskriterier, omfattning, handledarkompetens etc. på grund- och avancerad nivå (specialistutbildningar)
- Behörighet för antagning till specialistutbildningar

Den inventering och analys av huvudområdet som genomförs av Joakim Öhlén, Göteborgs universitet, innebär goda möjligheter till fortsatt nationell dialog när rapporten presenteras.

Vår slutsats är att BOLS-nätverket har påbörjat en process med dialog mellan sjuksköterske- och specialistjuksköterskeprogrammen. Det är tydligt att en större förståelse har uppnåtts för behovet av samverkan mellan lärosätena och högskoleverkets utvärdering har gett god draghjälp. Det framstår som angeläget att samverkan i olika former förmår att fortleva när det nu står klart att fortsatt finansiering uteblir vilket innebär att BOLS-nätverket upphör efter drygt ett års verksamhet.

Ekonomi

900 000 SEK i bidrag från NSHU har disponerats under verksamhetsperioden på 14 månader. En anhållan om att få förlänga projektiden med två månader till 31 december 2007 beviljades av NSHU:s generaldirektör den 10 oktober.

Ekonomisk redovisning framgår av bilaga.

SUMMARY IN ENGLISH

NSHU, the Swedish Agency for Networks and Cooperation in Higher Education, has commissioned Mälardalen University, School of Health, Care and Social Welfare to coordinate a Bologna Network for Nursing Educators in Sweden (later called "the BOLS Network") with a grant of 900 000 SEK from NSHU. The structure of BOLS consisted of a contact person on every institute of higher education (in October we reached 25 of 26), and they were coordinated by a designated coordinator at Mälardalen University. A Website was created in relation to the goals of the Network, for e.g. reports, statements. A network committee was established with participants from Luleå University of Technology, Mälardalen University, University of Gothenburg and University of Kalmar and from the Swedish Society of Nursing. An opening conference was held at February 9th 2007 where both similarities and differences in Swedish Nursing Curriculums were elaborated on (were focus of discussion) and concluded with an expert panel discussion. On October 29th – 30th a National Bologna Conference – *What is possible to agree upon?* - was arranged and focused the facilitation of student mobility, pointing out strategic areas where we need to develop consensus. 57 participants from 23 institutes of higher education were represented during this two day conference. A statement pointed out three areas of special importance; the Major subject area, the Clinical Education field and Qualification requirements for admission to advanced level. As a result of the conference, Joakim Öhlén at University of Gothenburg was commissioned to inventory and analyse the Major subject area. Our conclusion is that the BOLS Network has started a process of dialogue and we have reached a better understanding of the necessity of cooperation.

BILAGA

EKONOMISK REDOVISNING

Avsättning för administrativa kostnader 35 % av anslaget

Bidrag	900 000	
Lön	233 895	
Drift	230 732	
Institutionen	205 286	
Högskolan	44 898	
Delsumma	714 812	
Intecknat	185 188	Upplupen kostnad*

Summa 900 000

*Enligt avtal mellan MDH och Göteborgs universitet om genomförande av en inventering och analys av huvudområdet. Summan betalas ut efter att rapporten presenterats